

Priekšlikumi uz 2. lasījumu

likumprojektam Grozījumi Sabiedriskā labuma organizāciju likumā (reģ.nr. 198/Lp13)

1. Papildināt Sabiedriskā labuma organizāciju likuma (turpmāk – Likuma) 6. pantu ar 3.¹ daļu šādā redakcijā:

“(3.¹) Komisijas locekļi, kas nav pilnvarotas amatpersonas, par darbu komisijā saņem atlīdzību, kuras apmēru un izmaksāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.”

Pamatojums: Sabiedriskā labuma komisijas (turpmāk – Komisijas) darbs ir ļoti atbildīgs un laiktietilpīgs, katru gadu tiek izvērtēto simtiem sabiedriskā labuma organizāciju (turpmāk – SLO), to pieteikumi SLO statusam, gada pārskati utt. Komisijas locekļi, kas ir valsts pārvaldes pārstāvji, savu darbu Komisijā veic tiešo amata pienākumu ietvaros un paredzētajā darba laikā. Savukārt, SLO pārstāvjiem darbs Komisijā ir faktiski brīvprātīgais darbs (bet padara Komisijas locekli par valsts amatpersonu ar pienākumu deklarēt ienākumus un mantu). Ilglaicīgi novērojams, ka konkurss SLO pārstāvjiem, lai piedalītos Komisijas darbā, ir niecīgs, apstiprinātie Komisijas locekļi atsakās no Komisijas locekļa statusa pirms termiņā beigām utt. Samaksa par darbu komisijā veicinātu augstāku konkurenci. Piedāvātajam analogs regulējums jau pastāv Sociālo uzņēmumu komisijai atbilstoši Sociālo uzņēmumu likuma 6. panta ceturtajai daļai.

2. Papildināt Likuma 7. panta piekto daļu ar jaunu teikumu šādā redakcijā:

“Sabiedriskā labuma darbības jomu aprakstu nosaka Ministru kabinets.”

Pamatojums: Komisijai, pieņemot lēmumu par SLO darbības atbilstību kādai no sabiedriskā labuma darbības jomām, bieži ir nepieciešams interpretēt to, vai un kurai tieši sabiedriskā labuma darbības jomai attiecīgās SLO darbība atbilst. Faktiski Komisija izmanto neformālas vadlīnijas, uz kurām atsaucas diskusijās ar SLO un pieņemot lēmumus. Tiesiskās skaidrības nolūkā būtu nepieciešams sabiedriskā labuma darbības jomu aprakstam apstiprināt Ministru kabinetā.

3. Izteikt Likuma 11.panta otro daļu šādā redakcijā:

“(2) Ja sabiedriskā labuma organizācijas saņemto ziedojumu kopsumma kalendārajā gadā pārsniedz 12 minimālās mēneša darba algas, šai organizācijai ir pienākums ne mazāk kā 75 procentus no summas, ko veido attiecīgajā kalendārajā gadā izlietotie ziedojumi, izlietot tikai tai sabiedriskā labuma jomai, kura minēta lēmumā par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu attiecīgajai organizācijai.”

Pamatojums: Ar piedāvāto normas redakciju tiek risinātas divas juridiskas problēmas, kuras rada pašreizējās normas piemērošana:

- 1) Pašreizējā norma satur atsauci uz “ieņēmumiem no saimnieciskās darbības, kurai piemēro nodokļu atvieglojumus”. Faktiski SLO saimnieciskajai darbībai nekādi nodokļu atvieglojumi piemēroti netiek, bet Valsts ieņēmumu dienesta praksē šī norma tiek interpretēta tā, ka SLO tiek ierobežotas tiesības veikt izdevumus no jebkuriem ieņēmumiem no saimnieciskās darbības. Tas ir pretēji šīs normas mērķim, kas ir ierobežot SLO izdevumus no tiem līdzekļiem, kurus SLO ir saņēmušas, izmantojot ziedotāja nodokļa atvieglojumus (lai valsts netiešais atbalsts tiktu pamatā virzīts uz sabiedriskā labuma darbību). Piedāvātā redakcija atrisina šo pretrunu un skaidri definē, ka ierobežojumi izdevumiem attiecas tikai uz tiem līdzekļiem, kurus SLO ieguvuši ziedojumu veidā (proti, saņemot netiešu valsts atbalstu);
- 2) Esošā normas redakcija rada iespējamu pārpratumu, ka SLO kalendārā gada ietvaros saņemtie ziedojumi ir obligāti jāizlieto tā paša kalendārā gada laikā. Ņemot vērā praksi, ievērojams īpatsvars Latvijas juridisko personu ziedojumu tiek veikti kalendārā gada beigās, kad uzņēmumiem ir pietiekama informācija par saimnieciskā gada rezultātiem, paredzamo peļņu utt., bet šie ziedojumi tiek faktiski izlietoti jau nākamajā kalendārā gadā. Piedāvātā redakcija skaidro, ka ierobežojums par sabiedriskā labuma darbībai novirzāmo ziedojumu līdzekļu daļu attiecas uz attiecīgajā kalendārā gadā izlietotajiem ziedojumiem.

4. Papildināt Likuma 11.panta piekto daļu ar jaunu teikumu šādā redakcijā:

“Par sabiedriskā labuma organizācijas tai ziedoto mantu vai finanšu līdzekļu nodošanu bez atlīdzības komercdarbības veikšanai neuzskata mantas vai finanšu līdzekļu ieguldījumu vērtspapīros vai kapitāla daļās, vai nodošanu sociālam uzņēmumam, biedrībai vai nodibinājumam, kā arī atvasinātai publiskai personai vai publiskas personas kapitālsabiedrībai, ja attiecīgā atvasinātā publiskā persona vai publiskas personas kapitālsabiedrība darbojas šā likuma 2.panta pirmajā daļā minētajā sabiedriskā labuma darbības jomā un šādai darbībai nav peļņas gūšanas rakstura.”

Pamatojums: Ar piedāvāto normu tiek risinātas situācijas, kas veidojas SLO darbības praksē:

- 1) pieaugoša daļa SLO strādā ar tādu ziedotāju vai testamentāro novēlētāju piesaisti, kas vēlas SLO kā ilglaicīgu partneri nozīmīgu sociālu problēmu risināšanai. Šie ziedojumi vai novēlējumi uzliek saistības veikt sabiedriskā labuma darbību ilglaicīgi, vairāku gadu garumā. Šādos apstākļos SLO ir racionāli piesaistītos ziedojuma vai novēlējuma līdzekļus izvietot parāda vai kapitāla vērtspapīros, kas garantē atbilstošu atdevi, ļaujot segt SLO administratīvās izmaksas un vienlaikus finansēt sabiedriskā labuma darbību.

Ieguldījumi ir klasiska, pasaulē ļoti plaši izplatīta SLO darbība, kas kļūst aizvien populārāka arī Latvijā. Ar piedāvāto normu tiek skaidri pieļauta šāda darbība;

- 2) SLO īsteno projektus kopā ar citām biedrībām un nodibinājumiem, sociālajiem uzņēmumiem, kā arī atbalsta tās publiskas personas kapitālsabiedrības, kas darbojas sabiedriski nozīmīgās darbības jomās (piemēram, teātrus, skolas, slimnīcas utt.). Šādi projekti nodrošina sabiedriskā labuma darbības mērķu sasniegšanu (to arī faktiski kontrolē VID, pārbaudot Likuma 11. panta sestās daļas noteiktajā kārtībā noslēgtos līgumus un atbilstoši tiem veiktos maksājumus). Piedāvātā redakcija skaidrāk pieļauj šādu sadarbību, jo tā ir nepieciešama SLO mērķu sasniegšanai.

5. Papildināt Likuma 14. panta pirmās daļas 3. punktu ar vārdiem “un sabiedriskā labuma organizācijas nodokļu parādi, tai skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādi, kopsummā pārsniedz 150 *euro*.”

Pamatojums: Piedāvātās normas būtība ir novērst situāciju, kad SLO zaudē statusu nebūtisku nodokļa maksājumu kavējumu dēļ. Piedāvātā nodokļu parādu summa ir piedāvāta 150 *euro* apmērā, kas ir analogi normai, kas tiek piemērota Publisko iepirkumu likumā.